

1095. Et que in futurum eadem a quocumque fidelium conferatur.

Decretum pro immunitate loci, ac possessionum ad eum pertinentium.

Leg. 19. Dat. die 19. Novembr. anno Dom. 1095. Pontif. anno VIII.

quilibet fideles de suo jure concefferunt, vel in futurum sancti Spiritus inspiratione conceferint, integra semper & illibata manere apostolica auctoritate sancimus. Decrevimus itaque, ut nulli omnino hominum liceat eundem locum temere perturbare, vel ejus possessiones auferre; minuire, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Quisquis autem locum ipsum pro divini timoris reverentia vel rebus suis ditare, protegere, vel pro sua facultate exaltare studuerit, omnipotentis Dei misericordiam, & Apostolorum ejus gratiam consequatur. Qui vero contra hujus nostri Decreti tenorem pertinaciter agere tentaverit, sancti Spiritus gladio plectatur. Datum apud Clarummontem Arvernien per manum Johannis S. R. E. Diaconi Cardinalis, III. Kalen. Decembris Indict. III. anno Domini. Incarnationis MXCV. Pontificatus autem domni Urbani Secundi Papae anno VIII.

XXIX.

Decretum Urbani II. & Synodi Claromontane de Primatu Lugdunensi.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei, venerabili fratri Hugoni Lugdunensi Archiepiscopo, & Primati, ejusque Successoribus Canonice promovendis, in perpetuum.

Adidit Summaris. loc. c. Tom. 17. in te Instrumenta. in Eccl. Lugdun. n. XIII.

Exordium.

Synodus Claromontana.

Ubi actum de Primatu Lugdunensi.

EX Apostolica Sedis debito, & Sanctorum Canonum auctoritate impellimur, in omnibus ubique terrarum Ecclesiis prave acta corrigere, recte statuta firmare. Unde cum nos in Galliarum partes venire, supernae dispositionis dignatio concessisset, curae nobis fuit apud Clarummontem Arvernienae Generale Concilium convocare. Ibi inter alia, quae ad Synodalem audientiam discutienda perlata sunt, fraternitas tua de Primatu sanctae Lugdunensis Ecclesiae querelam exposuit, multis jam ante Provincialibus Conciliis agitatam. Lecta sunt in eodem confesso, eundem Primatum astruentia, Romanae & apostolicae auctoritatis privilegia. Cum igitur Richerius Senonensis Archiepiscopus pro causa hac, die altero respondere praecipit esset, nullamque excusationis rationem legitimam reddidisset, placuit tamen nobis ex apostolicae mansuetudinis abundantia ad deliberandum de subjectione hac in diem tertium inducias indulgere. Tertio itaque die, cum se ille partim pro negotii gravamine, partim pro aegritudinis occasione, synodali conventui subtraxisset, per legatos requisitus, & obedire renuens, adhuc deliberandi inducias flagitabat. Definitionis etiam iam imminente sententia, rursus ab Senonis Ecclesiae Suffraganeis in diem alterum, ut eum familiariter convenirent, inducie impetratae sunt, ea nimirum pollicitatione praemissa, ut, si etiam ille tunc pertinaciter reniteretur, ipsi tamen definitioni Concilii unanimiter obedirent. Porro die jam sexto Concilii evoluto, cum ille adhuc inducias expetendo resisteret, ex totius synodi favore & iudicio sanctum est, Senonensem Archiepiscopum Lugdunensem tamquam Primati subjectionem obedientiam

Seatum, ut Senonensis Archiepiscopi Lugdunensi tamquam Primati esset subiectus.

Idem de Rotomagensi, Et Turonensi.

Senonensis Archiepiscopi contumacia.

Quare officio privatus a Synodo.

Tandem a ceteris obtemperatum.

Et controversia terminata.

Primatus Lugdunensis a Pontifice confirmatur.

super quatuor Provinciis.

Per se contra inobedientes.

Dat. die 1. Decembr. anno Dom. 1095. Pontif. anno VIII.

Con-

XXX.

Confirmatio Privilegiorum omnium Turonensis Ecclesiae, ac praesertim, ut in gravioribus causis a solo Romano Pontificis iudicio dependant Canonici.

Ex Concilio Tom. XII. col. 247.

Urbanus PP. B. Martini Turonensis Ecclesiam invisit.

Abusus nonnulli illam in Ecclesiam invecti.

Ex Apost. Privilegiis Canonice Ecclesiae hujus soli Roman. Pontifici, Regi, & Turonensi Archiepiscopo obviae tenentur.

Quod illis confirmatur.

Ac insuper statuit, ut graviores causas ad Roman. Pontificem deferantur.

Roboratio hujus Privilegii.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei, universis sanctae Ecclesiae filiis salutem & apostolicam benedictionem.

Notum fore volumus tam futuris quam praesentibus, quoniam omnium bonorum largitor Deus devotionem nostram ad B. Martini tumulum visitandum sua miseratione perduxit. Quia vero in eisdem B. Confessoris Ecclesia quaedam inoleverant, quae in melius promovenda, salutis falce extirpanda videbantur, nos per septem dies & eo amplius immorati, medicinam animarum, frequentius inter eos intrantes & exeuntes, eis impertivimus; & nobis in omnibus obedientes, & benevolos, Deo aspirante, & in eis cooperante, nobiscum experti sumus. Sed quoniam ad nostras aures pervenerat, quod Legatos Romanae Ecclesiae suscipere cum processione benignitate superfederant: neque etiam eis, videlicet Legatis, auctoritatis hujus Ecclesiae per notitiam privilegiorum ejus innotuerat succensivimus, & graviter eos increpavimus. cur tantam inobedientiae offensionem incurrerent. Illis itaque humiliter nobis scripta patrum nostrorum Romanorum Pontificum praecedentibus, diligenter attendimus eorum privilegia. Et quia praeter Apostolicum, & Regem, & Turonensem Archiepiscopum semel in vita sua, neminem ad processione susceptionem admittebant, studiose notavimus nostris Cardinalibus, Teuzone, Alberto, Gregorio Papiensi, Raufserio, & Hugone Lugdunensi Primati, & aliis tam Episcopis, quam aliarum dignitatum personis, praesentibus Brunone Signiensi Episcopo, & Ingelramno Svevionensis Ecclesiae Archidiacono.

Porro nos tanta auctoritate resecti, eorum antiquam consuetudinem, eorum scriptis suffragantes, auctoritate nostra corroboravimus in praesentia nostrorum fratrum. Et quia filius noster Amatus, Burdigalensis Archiepiscopus, unus erat de Legatis Romanae Ecclesiae a Gregorio Septimo praedecessore nostro in Gallia destinatus, non ab hac Ecclesiae processione solemnitate susceptus, unde etiam graviter contra eosdem clericos commotus in Exulduensi Concilio eos excommunicatione perfoderat, eum in concordiam & pacem eorum reformavimus. Neque eos ad ullam satisfactionem, quia auctoritate pollentes sefe munierant, compulimus: neque qualibet pro tali excessu absolutione purgandos censuimus. Denique quoniam in quibusdam hae Ecclesiae privilegii proprium eis habere Episcopum concessum est, ejus vice nos Romano eos sancimus specialiter adherere Pontifici, & graviores eorum causas ex eju pendere iudicio.

Si quis sane in crastinum Cardinalis, aut Legatus, aut Episcopus, aut quilibet a nostro latere missus, hanc nostrae confirmationis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, & nostram perfringens auctoritatem, processione ab ipsa sancti Confessoris Ecclesia expecterit, si commo-

nitus non detulerit, potestatis honorisque dignitate careat, reumque se divina iudicio exiure de perpetrata praesumptione cognoscat. Cunctis autem ista servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi. Amen. Amen. Amen. Datum Turonis in Castello S. Martini per manum Johannis sanctae Romanae Ecclesiae Diaconi Cardinalis secundo Idus Martii, Indictione quarta, anno Domini Incarnationis MXCVI. Pontificatus autem Domini Urbani Secundi Papae Nono.

Dat. die 14. Martii anno Domini. 96. Pontif. an. X.

XXXI.

Trenorciensis Monasterii, Bona, juraque omnia in tutelam Apostolicae Sedis recipiuntur.

Urbanus Episcopus servus servorum Dei dilecto filio Petro Trenorciensi Abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Ex Christe inter Pr. bat. Hiss. abbas. hujus.

Exordium.

Bona omnia ei confirmantur.

Remota eum, ius unquam persona vexatione.

Ecclesiae nonnullae huius Monast. ad iudicium indictione Monachis S. Florentii.

Solita clausula.

Placuit voluntatis effectu debet prosequenti compleri: quatenus & devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, & utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quia igitur dilectio tua ad Sedem Apostolicam portum confugiens, ejus tuitionem devotione debita requisivit, Nos supplicationi tuae clementer annuimus, & Trenorciense Cenobium, cui Deo auctore praesides, cum omnibus ad ipsum pertinentibus, sub tutelam Apostolicae Sedis excipimus. Per praesentis igitur Privilegii paginam Apostolica auctoritate statuimus, ut quaecumque bona, quascumque possessiones catholicorum Imperatorum seu ceterorum, Principum largitione, Episcoporum concessione, seu ceterorum fidelium oblatione ad idem cenobium in praesentiarum pertinent, sive in futurum iuste poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, & illibata permanent. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat idem Cenobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel oblationes, retinere, minuire, vel temerariis vexationibus inquietare; sed omnia integre conserventur, eorum, pro quorum sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Coetera etiam, quae per reverendam memoriam Johannis Papae privilegium Trenorciensi Monasterio confirmata sunt, confirmamus. Querelam autem Monachorum S. Florentii, quam de Ecclesiis Lausduni, sanctae Crucis videlicet, & sancti Nicolai, contra te & Ecclesiam tuam faciunt, quamque in praesentia nostra Turonis habitam diligenter pertractavimus, debito sine Deo auctore terminamus; Apostolica iterum auctoritate praecipientes, quatenus deinceps nullam tibi vel Ecclesiae molestiam ex his inferre praesumant: Sed usque eorum inquietudine praefatas Ecclesias tuas accessoresque tui jure perpetuo possideatis. Si qua sane Ecclesiastica, secularisve persona contra hanc nostrae constitutionis paginam venire tentaverit, potestate, honorisque sui dignitate careat, & a sacratissimo Corpore ac Sanguine Domini nostri Jesu Christi aliena fiat, quousque digna satisfactione respiciat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi: quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

1096. Urbani PP. subscriptio.

EGO URBANUS Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripti.

Symbolum Urbani PP.

BENEDICTUS DEUS ET PATER DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI.

Dat. die 20. Martii anno Domini 1096. Pontif. an. IX.

Datum Turonis per manum Johannis Sancti Romane Ecclesiæ Diaconi Cardinalis XIII. Kalendas Aprilis. Indictione IIII. Incarnationis Domini anno MXCVI. Pontificatus autem Domini Urbani Secundi Papæ VIII.

XXXII.

Confirmatio Bonorum omnium, Privilegiorum, ac Libertatum Ecclesiæ S. Martini Turonen.

Ex Concil. Tulliacensi.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis filiis Ecclesiæ B. Martini Canonicis tam presentibus, quam futuris, in perpetuum.

Urbanus PP. Tumulum S. Martini inivit.

Præbendas in ejus Ecclesiâ pretio accquiri videtur.

Clericos ad emendationem sacramenti obligavit.

Eos vero soli Præposito sub jectos celebravit.

Bona ad eandem spectantia Ecclesiâ confirmat.

Bonorum omnium largitori Deo gratias agimus, qui devotionem nostram ad B. Martini tumulum visitandum sua miseratione perduxit. Quia vero in ejusdem beati Confessoris Ecclesiâ consuetudo pravitate ejusmodi inoleverat, ut honores seu præbende omnes pretio acquirerentur, nos locum sanctum emundare ab hac peste execrabilis cupientes, religiosos viros ad præmonitionem nostram decrevimus præmittendos, quibus estis fideliter, Domino inspirante, polliciti, & præceptis omnimodis obedi- re, & simoniacæ pravitate inquinamenta deferere. Quod & presentibus nobis per Dei gratiam perfecistis, in nostra tamquam beati Petri manu firmantes, nihil vos ulterius honorum, nihil præbendarum vendituros aut empturos, nec, ut vendantur aut emanent, aliquando consenturos: adjicientes etiam, nullum deinceps in Canonicorum numerum admittendum, nisi eandem sponsonem jurejurando firmaverit. Quæ videlicet universa nos sanctorum Apostolorum auctoritate firmavimus, & violatores omnes anathematis mucrone confodimus. Et præteritorum igitur gratiæ respondententes, & futurorum spem longe meliorem gerentes, secundum prædecessorum nostrorum Romanæ Ecclesiæ Pontificum privilegia, vos in spirituales filios Apostolicæ Sedis assumpsimus: & eadem auctoritate statuimus, nullum Pontificum, nullum Regum, nullum cujusque dignitatis aut ordinis, præter Præpositos vestros, in vestra Ecclesiâ vel ejus pertinentiis potestatem aut dominium exercere; ut Romanæ Ecclesiæ præcepta servantes, Romanæ Ecclesiæ libertate perpetua gaudeatis. salvo nimirum jure seu consuetudine, quam hætenus erga vos Turonensis vocatur Archiepiscopus habuisse.

Quæcumque igitur venerabilis illa B. Martini Ecclesiâ legitimo jure vel Pontificum collatione, vel Regum, vel Principum liberalitate, vel fidelium oblatione possidet, seu in futurum præstante Domino juste poterit & canonice adipisci, firma vobis semper & illibata permaneant. Nullus in villis aut mansionibus five territoriis, five Ecclesiis, aut pagis, ad vestram Ecclesiâ pertinentibus, invitis vobis, judicia agere, ingenuos servosve sæculi potestate infringere, nec teloneum aut nulum præsumat exigere. Possessio-

num vero vestrarum decimæ seu novæ in pauperum usus omnino proficiant. Episcopus autem, in cuius Diocesi eadem possessiones sunt, ordinandorum Clericorum tantum curam gerat: nihil de cætero gravaminis Clericis inferat: nec Ecclesiâ altaria vel alia bona, per regalia præcepta vobis antiquitus data, & Pontificum Romanorum privilegia confirmata, vel aliis dare, vel venalitate distrahere, vel modo quolibet alienare præsumat.

Quidquid præterea libertatis, quidquid immunitatis, vel prædecessores nostri Romani Pontifices, vel Turonenses Archiepiscopi, vel Gallicanarum Ecclesiârum apud Tulliacum in Tullensi parrochia generalis Synodus congregata, pro B. Apostolici Confessoris Martini reverentia vestra Ecclesiâ vestrisque prædecessoribus contulerunt, nos presentis decreti pagina confirmamus. Et quia in quibusdam vestra Ecclesiâ privilegia proprium vobis habere Episcopus concessum est; nos ejus vice Romano vos sanctimus specialiter adherere Pontifici, & graviore vestri causas ex ejus pendere judicio. Si quis sane in crastinum Archiepiscopus, aut Episcopus, Imperator, aut Rex, Princeps, aut Dux, Comes, Vicecomes, Judex, aut Ecclesiastica qualibet seculari seu persona, hanc nostræ Constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communitus, si non satisfactio congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat; & a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi alienus fiat, atque in extremo judicio districtæ ultionis subaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiâ justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem premia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen.

Datum Pictavis per manum Johannis sancti Romane Ecclesiæ Diaconi Cardinalis, quarto Kalendas Aprilis, Indictione quarta, anno domini incarnationis MXCVI. Pontificatus autem Domini Urbani Secundi Papæ Noni.

XXXIII.

Decretum, ut Abbas Cormeriacensis sumat Baculum pastorem ex sepulchro B. Martini.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei.

Verelam de Cormaricensi Coenobio, inter B. Martini Canonicos, & illius loci Monachos diutius agitatum, qualiter in conspectu nostro Archiepiscoporum Abbatumque iudicio definita sit ad utrorumque quietem perpetuam, nostræ auctoritatis literis precipimus annotandum. Lectis enim in conspectu publico B. Martini privilegiis, insus etiam Coenobii monumentis, patuit, locum illum ex supradictæ Ecclesiæ stipendiis Canonicorum ipsorum studio fuisse edificatum; qui postea per Andegavensem Comitem advocatiæ seu defensionis occasione, ex Canonicorum potestate sublatus est. Ex confidendum igitur Fratrum, qui nobiscum Turonis ad Ec-

Ac insuper libertates omnes eidem in Synodo Tulliacensi concessas.

Clausula.

Dat. die 29. Martii anno Dom. 1096. Pontif. an. IX.

Ex Dacher. Spicileg. T. IV.

XXXIV.

Ad Tolosanum, Agennensem, Caturcensem, & Lactoratensem Episcopos, ut restitui curent Ecclesias, & bona Moyfiacensi ablata Monasterio, pro cuius immunitate & regimine nonnulla decernuntur.

Urbanus Episcopus Servus Servorum Dei, dilectis fratribus, & Coepiscopis, Iarno Tolosano, Simoni Agennensi, Gerardo Caturcensi, Raymundo Lactoratensi, salutem & apostolicam benedictionem.

Fraternitatem vestram non ignorare credimus, quod Moyfiacense Monasterium magnæ famæ, magnæque fuerit excellentiæ. Postmodum vero, cum illic habitantium negligentia religionis gloria decrevisset, substantiarum quoque copia diminuta, & pene ad nihilum redacta est. Gratas autem Deo, qui nostris temporibus per Cluniacensium Abbatum industriam, religionem in eodem loco abolitam reparare dignatus est. Oportet ergo & vestram fraternitatem pro beatorum Petri & Pauli devotione, quorum nomini locus ipse dicatus est, operam dare, quatenus antiquarum possessionum substantiam recipere, & quas in presenti tenet, firmiter ad usus servorum Dei ibidem manentium mereatur.

Proinde Abbatis vel Monasteria, quas & que nunc usque tenuerunt vel tenent, confirmamus Ecclesiæ Moyfiacensi apostolica auctoritate, ut possideant & teneant sub dominio \* Asniacensis Abbatis; scilicet in Episcopatu Tolosano, Abbatiam Lezatensis: in Aginensi, Abbatiam S. Gerardi Exiensis: in Elenensi, sanctæ Mariæ Arulensis: in Girundensi, sancti Petri Campi-rotundi. Sed in hac constituimus & mandavimus, ut non ibi amplius Abbas ordinetur; sed a Moyfiacensi Abbate ibi Prior præponatur. Prioratum etiam sanctæ Mariæ Tolosæ, sancti Petri de Coquis, & sancti Genii Nirtorensis, & Durivelleris, & Villæ-novæ in Ruthunensi pago, & conquetas cum appendiciis suis, & omnia, que nunc in presenti tenent, ut in eternum possideant in pace, volumus, & mandamus; & hæc ex beatorum Apostolorum Petri & Pauli auctoritate & nostra; Adjicientes hæc, ut in Abbatis supranominatis sine Moyfiacensis Abbatis consilio & voluntate Abbas nullatenus eligatur, vel ab aliquo ordinetur; Quod si contigerit ausu temerario ab aliquo fieri, eligentes, ordinatus, & ordinator, excommunicentur, & a suis ordinibus ex beati Petri auctoritate sub anathematis interminatione deponantur.

Conqueruntur etiam ipsi fratres Moyfiacenses, plurimas sui juris Ecclesias alaicis hominibus occupari; in Tolosano quidem Episcopatu Ecclesiam S. Martini de Maurago, S. Juliani, S. Rustici, Ecclesiam de Affiniaco, de Corduba, de Bisingsis, de Monte-Beterio: in Aginensi Ecclesiam sancti Amantii de Tarrago, de Verbegaria, de Anganiaco: In Caturcensi Ecclesiâ sancti Martini, & sancti Vincentii de Antejaco, sancti Petri de Boilo, sancti Theodori de Linaco, sanctæ Liberatæ, sancti Amantii, sancti Martini, & sancti Petri de Catex, sancti Saturnini de Bas, sancti Johannis de Persica, Ecclesiam sancti Saturnini, que conjuncta est Ecclesiæ sancti Petri;

ecclesiastica negotia finiendi convenerant, de liberatione atque iudicio Cormaricensis, Abbas Guido baculum non ordinate acceptum B. Martini Canonicis reddidit; qui mox super B. Martini tumulum positus est: postea tamen ex eodem tumulo eidem Abbati, quia religiose conversationis habebatur, restitutus est. Perpetuo itaque decreto ratum esse præcipimus, ne deinceps in Cormaricensi Coenobio aliter eligatur, quam in supradictæ Ecclesiæ privilegio continetur. Electus autem supradicto iure, de B. Martini sepulchro baculum sumat: Item defuncto Abbate semper ad eundem locum baculus referatur, ut super illa sanctissima Confessoris Apostolici membra communi Decani & Capituli iusti signum illud pastoralis regiminis semper accipiatur, salvo Turon. Archiepisc. jure, quod in Abbatis ordinatione secundum communem Ecclesiæ consuetudinem exercendum est. Si quis sanctæ constitutioni huic obviam ire, & Cormaricensi Coenobium Ecclesiæ B. Martini subtrahere tentaverit, apostolica indignationis gladio, & S. Spiritus iudicio feriatur.

Signum URBANI PAPÆ.

- Sig. Hugonis Lugdunensis.
Sig. Rodulphi Turonensis.
Sig. Guidonis Viennensis.
Sig. Hildeberti Bituricensis.
Sig. Amati Burdegalensis.
Sig. Heuzonis.
Sig. Alberti.
Sig. Gregorii.
Sig. Juonis Carnutensis.
Sig. Goffredi Andegavensis.
Sig. Hoelli Cenomanensis.
Sig. Moruani Venetensis.
Sig. Benedicti Nannetis.
Sig. Guillemi Arvernensis.
Sig. Brunonis Signiensis.
Sig. Marobodi Redonensis Electi.
Sig. Monachorum Cormaricensium, Simonis Prioris Bernerii.
Sig. Burchardi Præcantoris S. Martini.
Sig. Fulcherii Præpositi.
Sig. Matthæi Præpositi.
Sig. Sichiardi Præpositi.
Sig. Alexandri Subdiaconi.

Datum Pictavis per manum Johannis S. R. E. Diaconi Cardinalis, III. Kalendas Aprilis Indictione IV. anno Domini MXCVI. Pontificatus Urbani Papæ IX.

\* forte Nannetensis.

Ex Cartularii Moysiæ casti fragmento edito Sammarth. inter Instrumenta Eccl. Caturc. num. xxv.

Moyfiacense Monasterium magnæ famæ propter regularem disciplinam: Postea suo ex splendore lapsum; Tandem Cluniac. Abbatum industria restitutum;

\* desit fortasse tenere.

Suis in bonis confirmatur sub dominio eorumdem. \* leg. Cluniacensis.

Enumeratio hujusmodi bonorum. Non Abbas, sed Prior eligendus.

In Abbatis vero Moyfiacensi eligendi Abbates nisi prævio Moyfiacensis consensu.

Ecclesiæ & bona huius Monasterii ablata.